

concept 16 juni 2020

kenmerk: B2020/3604

Verslag

Vergadering Commissie Klimaat op dinsdag 16 juni 2020 via Zoom

Aanwezig:

Voorzitter

Mevrouw A.A. Broekman-Veltman.

AB-leden

De heer C. Bos (CDA), mevrouw E. Hemmers-Markerink (CDA), de heer J. van Keulen (Bedrijven), de heer E.J. Meijboom (50PLUS), de heer C.H.M. Mentink (Landbouw), mevrouw R.B.J. Merz (AWP), mevrouw E.F.M. Pot (Water Natuurlijk), de heer W.A. Siebring (Landbouw), de heer W.H. Tromp (ChristenUnie) en de heer M.G.T. Wispels (AWP).

Fractieondersteuners

De heer W.C.P.M. Bots (Natuur), de heer W.J.B. Rozendaal (Water Natuurlijk), de heer J.J. Veerhuis (VVD).

Portefeuillehouders

Mevrouw B.H.M. Aarnink, de heer J. van Agteren, de heer D.J.E. Liefers, de heer W. Stegeman.

Ambtelijk: mevrouw J. Wannink (secretaris commissie), de heer R. Horst (bestuurssecretaris), de heer L. Heitbrink.

Onderwerp	Omschrijving
I. Algemeen	
1. Opening en vaststellen agenda	De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. Ze geeft een overzicht van de vooraf opgestuurde regels voor het digitaal vergaderen en controleert vervolgens de deelnemers aan deze vergadering die aangegeven hebben het woord voeren. De heer Schoo (OUDERENPARTIJ) heeft zich afgemeld. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2. Verslag 29 januari 2020 en lijst met toezeggingen	De heer Van Keulen (Bedrijven) leest in het verslag dat de portefeuillehouder later nog terugkomt op zijn vraag. Dat is niet meer aan de orde, want het onderwerp wordt in deze vergadering behandeld. Mevrouw Merz (AWP) wil weten of er meer informatie is bekend over de pilot op pagina 6. Portefeuillehouder Aarnink kondigt aan daar bij de behandeling van agendapunt 6 op terug te komen. Portefeuillehouder Stegeman deelt mee dat hij de heer Keulen op 2 maart 2020 een mail gestuurd heeft over het betreffende onderwerp.

Onderwerp	Omschrijving
	Het verslag wordt met deze opmerkingen vastgesteld. <u>Lijst met toezeggingen</u> De heer Mentink (Landbouw) wil weten hoe het waterschap moet omgaan met het Normeringskader regionale wateroverlast. Hij vraagt ook om kaarten van de bestaande situatie en de toekomstige situatie. Portefeuillehouder Stegeman antwoordt dat daarvoor informatieavonden waren gepland. Door de coronacrisis zijn die niet door kunnen gaan. Die worden de komende tijd opnieuw georganiseerd. Aan de gevraagde kaarten, met informatie onder andere over knelpunten, wordt nog gewerkt. De voorzitter stelt voor dat de volgende keer een vernieuwde versie van de kaarten aan de stukken wordt toegevoegd.
3. Mededelingen	Er zijn geen mededelingen.
II. Opiniërend	
4. Bespreking Ontwerp jaarverslag 2019 en 1 ^e begrotingswijziging wat betreft thema's commissie Klimaat	De voorzitter benadrukt dat alleen de thema's die in deze commissie worden besproken aan de orde komen, zoals het robuuste watersysteem, DPRA, droogte en klimaat. Mevrouw Hemmers (CDA) prijst het verslag, met name de leesbaarheid van de bevindingen met goede aanknopingspunten voor het volgende jaar. Het CDA is benieuwd naar de acties die volgen op de aanbevelingen van de accountant over ICT, corona en assetmanagement. De voorzitter stelt voor om de opmerkingen te beperken tot de onderwerpen die bij deze commissie horen. Mevrouw Merz (AWP) prijst het stuk, met name het inzicht dat het biedt. De heer Van Keulen (Bedrijven) heeft opmerkingen over het initiatief DPRA-adaptatie. Hij wil weten of de inventarisatie is afgerond en of er bijzonderheden te melden zijn. Verder, ligt het waterschap op koers met het assetmanagement? De heer Mentink (Landbouw) vindt het een prima stuk. De heer Meijboom (50PLUS) vraagt naar de waarschuwingen in verband met de COVID-19 effecten specifiek voor het klimaat. Portefeuillehouder Van Agteren verwijst voor beantwoording van de vraag van Bedrijven over DPRA naar de behandeling van agendapunt 6. Daarin wordt de stand van zaken besproken. Door corona is met name het participatieproces vertraagd. Er is nog voldoende ruimte om de ingezette koers aan te houden. Ook het ingezette assetmanagement ligt op koers.

Onderwerp	Omschrijving
	De eerder afgesproken zaken worden op dit moment vormgegeven. De uitvoering wordt komende jaren gerealiseerd. Portefeuillehouder Aarnink is van mening dat COVID-19 voornamelijk effecten heeft op de participatieprocessen, omdat de bijeenkomsten zijn uitgesteld. Er wordt hard gewerkt om zaken digitaal en met onder andere webinars te bespreken. De voorzitter constateert dat het onderwerp als hamerstuk kan worden geagendeerd voor de eerstvolgende AB-vergadering.
5. Bespreking MJV (meerjarenverkenning) wat betreft thema's commissie Klimaat	De voorzitter geeft gelegenheid voor het stellen van technische vragen en input te geven voor de meerjarenverkenning die in september 2020 wordt behandeld. De heer Rozendaal (Water Natuurlijk) leest op pagina 4, Redeneren vanuit verantwoordelijkheid, dat de einddatum 2050 is en wil weten of daarmee niet de zaken te ver vooruit worden geschoven. Hij pleit voor een meer voortvarende aanpak. De heer Bos (CDA) is blij met de balans tussen uitdagend waterschapswerk en een beperkte stijging van de tarieven. Het CDA heeft daar een aantal vragen over. • Op welk gebied zijn er besparingskansen? • Wat zijn de mogelijkheden voor samenwerking voor de klimaatopgave? • Wat zijn de belangrijkste verschillen in toepassing van CO₂-neutraliteit versus energieneutraliteit en welke uitruilmogelijkheden zijn er met andere waterschappen? Mevrouw Merz (AWP) is blij dat er gekeken wordt naar een periode tot 2050, want waterschapswerk moet gericht zijn op de toekomst. Met corona zijn de mogelijkheden van het waterschap beperkt. Mevrouw Merz stelt daarom voor om een aantal zaken opnieuw in dat licht te bezien. De heer Veerenhuis (VVD) prijst de helderheid van het stuk en de samenhang met de stukken van de andere commissies. Op pagina 4 worden voorbeelden gegeven van opgaven, inclusief langetermijndoelstellingen en maatregelen. Er bestaan echter ook niet genoemde opgaven waarvoor wel maatregelen worden genomen die van invloed kunnen zijn op de meerjarenplanning. De VVD vraagt om een overzicht. De heer Van Keulen (Bedrijven) vindt het knap dat er een balans is gevonden tussen groen en noodzakelijk onderhoud. Hij heeft de volgende vragen en opmerkingen. • De organisatie moet in 2024 800.000 euro ophoesten. Gaat het dan ook om taken vanuit klimaat?

Onderwerp	Omschrijving
	De berekeningen zijn erg nauwkeurig. Corona en de klimaatverandering kunnen van invloed zijn op de berekeningen. De heer Van Keulen stelt daarom voor om in de berekeningen rekening te houden met dergelijke calamiteiten. De heer Mentink (Landbouw) merkt op dat een grote groep agrariërs niet meer kan meedoen met de voorgestelde lastenverzwaring. Bij Kaderrichtlijn Water wordt gesproken over zowel de jaartallen 2027 als 2032. Hij geeft er de voorkeur aan om die zaken parallel te laten lopen. De heer Bots (Natuur) concludeert dat het waterschap samenwerkt met andere organisaties, maar vindt dat het waterschap ook zelf stappen kan zetten. Hij wil daarom weten of de ambities voor het waterschap ongewijzigd zijn ten opzichte van het bestuursakkoord. Op pagina 7 wordt gesproken over het ontwikkelen van aanhaakmogelijkheden bij klimaatinitiatieven. Betekent dit ook financiële ondersteuning aan uitvoerende projecten van derden? De heer Tromp (ChristenUnie) merkt op dat periodes van droogte zich afwisselen met hevige regenval. Het klimaat is dus een belangrijk onderwerp. Minister van Nieuwenhuizen heeft onlangs toegezegd om de waterschappen tegemoet te komen voor de aanpak van de gevolgen van de klimaatverandering. De heer Tromp wil weten of dat is meegenomen in deze meerjarenplanning. Pagina 7 bevat een onduidelijke zin: 'er wordt beperkt ingezet op extra herinrichtingsprojecten', terwijl er eerder in het document gesproken wordt over KRW-herinrichtingsprojecten. De heer Meijboom (50PLUS) constateert een aanzienlijke toename van de kosten voor de ingezetenen, terwijl er tevens - door COVID - 1,1 miljoen euro minder inkomsten zijn. Hij wil weten of dat gevolgen heeft voor de klimaatdoelstellingen, de doelstellingen op het gebied van vergroening en op een duurzaam financieel beleid. Portefeuillehouder Aarnink benadrukt dat het jaartal 2050 in de stukken gekoppeld is aan het Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie. In 2021 wordt de beleidslijn Klimaatrobuust Watersysteem gepresenteerd met aandacht voor de korte en de lange termijn (tot zelfs na 2050) met zowel beproefde maatregelen als experimenten op het gebied van droogtebestrijding. De secretaris-directeur heeft een impactanalyse gemaakt van corona. De resultaten daarvan worden meegenomen in de verdere uitwerking. De heer Heitbrink gaat in op de - technische - vraag van de VVD. Hij beaamt dat er ook andere maatschappelijke opgaven zijn, onder andere op het gebied van stikstof. Hij zegt toe daar later schriftelijk, in een addendum van het verslag, op terug te komen. Portefeuillehouder Aarnink deelt mee dat de financiële positie van agrariërs in de commissie Financiën wordt besproken.

Onderwerp	Omschrijving
	Zij benadrukt dat er legio projecten zijn waar agrariërs aan mee kunnen (en willen) doen. Zo hebben zich veel agrariërs aangemeld voor wormenproeven. Ook willen zij graag het plaatsen van stuwen bespreken om het klimaat en de droogte aan te pakken. Fractie Natuur heeft vragen gesteld over het aanhaken aan projecten bij partners. De portefeuillehouder legt uit dat er intensief wordt samengewerkt met allerlei bedrijven, organisaties, de Provincie en het Rijk, ook financieel, onder andere met het zoetwaterprogramma. Daar is dit waterschap goed in. De minister heeft onlangs 100 miljoen euro uitgetrokken voor het zoetwaterprogramma voor gebied Oost. Daarmee kan ook dit waterschap er nog een schepje bovenop doen. Dat is nog niet opgenomen in het voorliggende programma. De heer Heitbrink gaat in op de vraag van de ChristenUnie over de onduidelijke zin op pagina 7. Hij legt uit dat bij KRW een herinrichting nodig is om voor 2027 de ecologische doelen te halen. Klimaat kent een andere tijdshorizon en andere opgaven (onder andere de reductie van stikstof). Daarbij lift Klimaat mee met KAW, bijvoorbeeld bij het verbreden van oevers. Portefeuillehouder Aarnink herhaalt haar toezegging dat de gevolgen van COVID aan de orde komen bij de bespreking van de uitwerking in september 2020. Portefeuillehouder Lievers legt, als antwoord op de vraag van 50PLUS, uit dat voor het onderdeel Waterketen geen financiële middelen zijn gereserveerd. Verder is de organisatie niet in staat om voor 2027 aan de KRW-doelstellingen op het gebied van zuiveringen te voldoen. Dat wordt 2032. In de tussentijd worden de doelstellingen wel meegenomen bij de realisatie van zuiveringen. Daarbij wordt gekeken waar de meeste kwaliteitswinst gehaald kan worden. Portefeuillehouder Van Agteren reageert nog op de opmerking van de VVD inzake de diverse maatschappelijke opgaven. Hij stelt voor het woord "zoals" te schrappen. Daarmee wordt de verwarring over eventuele andere opgaven van het waterschap dan klimaat, waterkwaliteit en duurzaamheid, weggenomen (en hoeft daar ook geen addendum voor gemaakt te worden bij het verslag). Portefeuillehouder Stegeman gaat in op de vragen over de gevolgen van COVID voor de ambities van het waterschap. Hij vindt het reëel te veronderstellen dat daar eind 2020 meer zicht op is. Daarmee kan het waterschap bij de bespreking van de Begroting 2021 nieuwe afwegingen maken. Hij waarschuwt ervoor om al in september 2020 te overhaaste conclusies te trekken. De heer Mentink (Landbouw) beaamt dat er bij de agrariërs veel elan is om mee te werken, maar benadrukt dat zij vaak niet in staat zijn om de lastenverzwaringen te dragen.

Onderwerp	Omschrijving
	Agrarisch Nederland verkeert in zwaar weer en velen zullen de komende jaren moeten afhaken. De heer Mentink stelt voor om daar bij de besprekingen rekening mee te houden. Verder, er bestaan verschillen in geld tussen CO₂-neutraliteit en energieneutraliteit. De heer Mentink begrijpt dat de zuiveringen niet voor 2027 gerealiseerd kunnen worden, maar snapt niet dat er wel wordt gewerkt aan het inrichten; om er uiteindelijk vervuild water door te laten lopen. De voorzitter deelt mee dat er op 9 september 2020 een extra peildag wordt gehouden. Dan kunnen fracties het debat voeren over de meerjarenverkenning. Portefeuillehouder Liefers legt uit dat CO₂-neutraliteit breder is dan alleen de energietransitie. Dat behelst namelijk ook het terugbrengen van bijvoorbeeld het aantal autokilometers en de inzet op het gebied van biodiversiteit. Energieneutraliteit is daar dus een onderdeel van. De heer Mentink (Landbouw) stelt voor om de inrichting dan ook naar 2032 te verschuiven. Portefeuillehouder Aarnink deelt mee dat er een wettelijke verplichting bestaat om voor 2027 herinrichtingsmaatregelen te nemen. Daarnaast moeten ook de eigen RWZI's in orde worden gemaakt om de nutriënten aan te pakken. Daarvoor zijn echter nu de middelen en de capaciteit niet aanwezig. Dat wordt nog uitgebreid besproken in de commissie Waterkwaliteit. De heer Meijboom (50PLUS) is het met de heer Mentink eens dat er rekening moet worden gehouden met de financiële zorgen van de agrariërs. Portefeuillehouder Aarnink benadrukt dat het waterschap zich ook zorgen moet maken over de waterkwaliteit. Mevrouw Hemmers (CDA) is het met fractie Landbouw eens en ziet uit naar de gesprekken hierover op de peildagen in september 2020. De voorzitter concludeert dat alle vragen zijn beantwoord en dat opgehaalde input wordt verwerkt in de meerjarenverkenning. Op 9 september 2020 volgt een extra peildag.
III. Informerend	
6. Memo Stand van zaken uitvoering thema Klimaat uit het bestuursakkoord	De voorzitter kondigt aan dat een debat over dit memo op de volgende peildag gevoerd kan worden. De heer Veerenhuis (VVD) leest op pagina 4 dat gemeenten wisselend denken over de digitale dialoog. Hij wil weten wat daarmee bedoeld wordt.

Onderwerp	Omschrijving
	Portefeuillehouder Van Agteren deelt mee dat er een bijeenkomst was georganiseerd voor alle betrokkenen. In gemeenten wordt er wisselend gedacht of dat digitaal kan of beter uitgesteld kan worden. Portefeuillehouder Aarnink komt terug op de vraag van het CDA over de pilots. In de memo Beleidslijn is sprake van twee pilots, waarin in dialoog met landbouw- en natuurorganisaties gezocht wordt naar manieren om droogte tegen te gaan. De heer Van Keulen (Bedrijven) constateert dat het tempo van sommige gemeenten om maatregelen te nemen ten behoeve van het klimaat lager ligt dan van het waterschap. Hij roept op om die gemeenten aan te pakken. De heer Mentink (Landbouw) wil weten waarom de eerder geplande pilot in Odoorn/Oranjekanaal niet is doorgegaan. Portefeuillehouder Aarnink deelt mee dat het handelingsperspectief te gering werd geacht. Toen is gezocht naar een andere pilot. Portefeuillehouder Van Agteren deelt mee dat gemeenten hun fiat hebben gegeven om in 2020 een risicodialoog met elkaar te voeren. Daar wordt op dit moment ambtelijk hard aan gewerkt. Door corona kan de stap richting samenleving niet worden gemaakt. Daardoor is de dialoog uitgesteld tot na de zomer. Dan zal de dialoog in volle omvang plaatsvinden. De heer Bots (Natuur) leest op pagina 2 een aantal maatregelen. Hij stelt voor om daar een onderzoek aan toe te voegen naar de mogelijkheden van het structureel verhogen van de drainagebasis. Portefeuillehouder Aarnink zegt toe dit binnen de betreffende projectgroep te bespreken. Mevrouw Merz (AWP) stelt voor om ook inwoners van de steden en het platteland bij de besprekingen te betrekken, zodat ook zij zich bewust worden van de noodzaak om effectief om te gaan met water. Ook hun inbreng is nodig. De voorzitter sluit hiermee de bespreking van dit onderwerp af.
7. Memo Stand van zaken droogte	Mevrouw Pot (Water Natuurlijk) stelt voor om alle antivervogingsmaatregelen, ook in andere waterschappen, in kaart te brengen. De heer Tromp (ChristenUnie) vindt de memo buitengewoon waardevol. Het geeft een helder beeld van de situatie. Hij stelt voor om dit op de website zetten.

Onderwerp	Omschrijving
	De heer Meiboom (50PLUS) stelt voor om de informatie in de memo breder te delen. De heer Bos (CDA) stelt voor om de afdeling Communicatie in te zetten om deze informatie breder te delen. Mensen zullen het met deze informatie wel uit hun hoofd laten om tuintjes te besproeien en zwembaden te vullen in tijden van droogte. De heer Van Keulen (Bedrijven) acht het zinvol om de informatie in JipenJanneketaal te vertalen. Zo is het lezen van grafieken niet voor iedereen even gemakkelijk. Portefeuillehouder Aarnink deelt mee dat de memo werkenderweg is ontstaan. Een aantal grafieken staat al op de website. De informatie wordt elke week geüpdatet. Die staat voor iedereen open. Zij neemt de suggesties over om de informatie eenvoudiger en breder te communiceren. Mevrouw Merz (AWP) stelt voor om de informatie meer visueel te maken met bijvoorbeeld animatiefilmpjes. Dat gebeurt ook op scholen. Daarmee wordt de problematiek voor de mensen zichtbaarder.
8. Rondvraag	De heer Mentink (Landbouw) deelt mee dat de minister het gebied waar agrarisch nogal veel klappen vallen (Hezingen), heeft bezocht. Het wordt voor de agrariërs steeds moeilijker om door te gaan. De portefeuillehouder heeft al een gesprek met hen aangekondigd. De heer Mentink stelt voor om de volgende keer ook de agrariërs te betrekken bij het bezoek van de minister. Portefeuillehouder Stegeman zegt toe aandacht te besteden aan de situatie van agrariërs. Hij legt uit dat het om een bliksembezoek van de minister ging. De minister vroeg - mede in verband met corona - om een beperkte delegatie. Daarom is alleen Staatsbosbeheer, als eigenaar van de grond, uitgenodigd. Daardoor is een verkeerd beeld ontstaan. Hij hoopt dat in de nabije toekomst te kunnen herstellen met een actie. Mevrouw Merz (AWP) is geconfronteerd met zorgen over de bevaarbaarheid van de Vecht. Die wordt opnieuw ter discussie gesteld. De kosten voor het bevaarbaar maken van de rivier worden neergelegd bij het waterschap. Portefeuillehouder Stegeman heeft eerder onderhandeld over de bevaarbaarheid van de rivier, maar er bleek behoefte te zijn aan meer diepgang in het rapport. Daarvoor vinden nu onderzoeken plaats. Dat heeft vertraging opgeleverd. Hij hoopt het stuk nog voor de start van het vaarseizoen te kunnen vaststellen. Het waterschap zal de kosten waarvoor hij verantwoordelijk is, dragen. De kosten van diensten aan derden worden gedeeld. Zo wordt handhaving in samenwerking met de politie en de Provincie uitgevoerd.

Onderwerp	Omschrijving
	De sluis bij Junne is op dit moment weer buiten gebruik. Er wordt onderzoek gedaan naar de oorzaak en technisch falen.
9. Sluiting	De voorzitter bedankt alle aanwezigen voor hun bijdragen en sluit de vergadering om 20.50 uur.